

Aan: de wethouder van Onderwijs, Sport en Buitenruimte
De heer H. Bredemeijer
Postbus 12 600
2500 DJ Den Haag

AFSCHRIFT TER KENNISNEMING

Datum: 26 oktober 2020
Betreft: reactie op sportbegroting 2021
Kopie: Voorzitter en de leden van de commissie Samenleving

Geachte heer Bredemeijer,

Onlangs hebben de leden van de Adviesraad voor Sport in een digitale vergadering met u gesproken over de gevolgen van de crisis voor de Haagse sport. Ook hebben wij, in een positieve en openhartige sfeer, concrete ideeën uitgewisseld over de sport in Den Haag voor de lange termijn.

Traditiegetrouw volgt de adviesraad de inhoudelijke en financiële plannen voor de sport- en recreatie in de stad. De gemeentebegroting 2021-2024 en met name het programmaonderdeel sport, geeft ons jaarlijks aanleiding tot het maken van kritische opmerkingen en het stellen van vragen.

Dit jaar vraagt om een andere aanpak. 2020 zou een fantastisch sportjaar worden vol met uitdagingen en evenementen. Nu zijn we geconfronteerd met een nieuwe werkelijkheid, waarvan we nog niet kunnen overzien welke impact deze pandemie heeft op onze stad én op onze sport. De Adviesraad voor Sport volgt op de voet wat de gevolgen zijn voor de sport in het algemeen en voor de sportverenigingen in het bijzonder. Dit maakt dat wij zowel voor de korte als de lange termijn een **dringend** advies willen afgeven.

Sport en corona (korte termijn)

De Adviesraad voor Sport is ingetogen met de steun die het huidige stadsbestuur biedt aan de Haagse sport. De financiële compensatie, van de eerste 3 maanden huur in de lockdown periode, is een blijk van waardering voor de enorme inspanningen die de Haagse clubs doen om voor duizenden leden het trainen en competitie spel mogelijk te maken. Desondanks maakt de Adviesraad voor Sport zich zorgen over de financiële positie van de sportverenigingen.

In deze coronacrisis heeft de Haagse sportsector zich op meerdere terreinen bewezen. De sportclubs werkten in maart van dit jaar met grote inzet mee aan het bestrijden van de verspreiding van het coronavirus, door gehoor te geven aan de oproep de deuren te sluiten en alle richtlijnen te respecteren.

Het waren ook de sportclubs die eind april als eerste weer de handschoen oppakten om de deuren te openen en een noodzakelijke basisvoorziening realiseerden, voor met name kinderen en jongeren om fit te blijven en in contact te zijn met hun leeftijdsgenoten. Daarna volgde een periode waarin vrijwel iedereen, ondanks restricties, met behulp van sport weer kon werken aan zijn of haar vitaliteit en sociale weerbaarheid.

De Adviesraad voor Sport is onder de indruk van het enthousiasme, organisatievermogen en aanpakmentaliteit van **de duizenden vrijwillige** bestuurders, trainers en begeleiders die al maandenlang de verenigingen draaiende houden en sport in onze stad mogelijk maken. Het zijn ook deze verenigingen die inkomsten missen, extra kosten maken voor bijvoorbeeld inzet van beveiliging, huren van tenten, etc. en overuren vragen van hun vrijwilligers.

Het is van groot belang dat de Haagse sportsector nu, in 2021 én daarna kan rekenen op passende steun van de gemeente bij het opvangen van de financiële klappen veroorzaakt door de coronacrisis. De kosten zijn dit jaar grotendeels doorgelopen terwijl inkomsten flink achterblijven. Om die reden doen wij een oproep aan het college van B&W om een apart **noodfonds in te richten om de sport** in de stad (financieel) te steunen. Een noodfonds dat, vooruitlopend op toezeggingen door het Rijk, financiële steun kan bieden.

De Adviesraad voor Sport is van mening dat de Haagse sportinfrastructuur – bestaande uit honderden historisch opgebouwde vrijwilligersorganisaties - niet mag omvallen als gevolg van deze pandemie. Een noodfonds helpt om clubs op de been te houden en geeft aan duizenden vrijwilligers een blijk van waardering voor hun inspanningen om sportactiviteiten al maandenlang mogelijk te maken. Het geeft al deze vrijwilligers duidelijkheid en steun als zij weten dat de financiële lasten tijdens de coronaperiode worden gecompenseerd. Zeker nu deze periode van restricties langer dreigt te worden dan aanvankelijk gedacht.

Sport in 2021 en verder (lange termijn)

Dat neemt niet weg dat de stad ook het vizier moet richten op de lange termijn. Vanuit die optiek geeft het onlangs gepresenteerde Ontwerp Haags Sport Akkoord, met alle daarin opgenomen ambities, de indruk dat het college van B&W verder gaat met het voortbouwen op het succesvolle sportbeleid van de afgelopen jaren.

Ook in de begroting 2021-2024 is er aandacht voor sport. Naast de uitbreiding van € 0,9 mln. voor de buurtsportcoaches, is er tot onze grote verrassing een bedrag gereserveerd voor de uitbreiding en vervanging van een dubbele sporthal. Een positief bericht, dat aansluit bij de urgentie om de sportsector toekomstbestendig te maken en te voorzien in de toenemende vraag naar ruimte voor sport. Wij kijken uit naar expliciete informatie om welke locatie deze uitbreiding gaat, met in achtneming van de kuststrook die al jaren kampt met een groeiende vraag naar turn- en sporthalcapaciteit.

Desondanks lezen wij in het begrotingsvoorstel van het college dat er structureel geld van de sportbegroting moet worden ingeleverd om problemen elders in de stad op te lossen. Juist in een tijd waarin vitaliteit, bewegen, gezondheid, ontspanning en plezier zo belangrijk zijn! De stad blijft groeien, de druk op sportvoorzieningen neemt toe en de gemeente ambieert vitale en gezonde bewoners. Eveneens rijst de vraag hoeveel van de totale sportbegroting daadwerkelijk overblijft voor het uitvoeren van de (nieuwe) doelstellingen uit het Ontwerp Haags Sport Akkoord als er structureel € 1,5 mln. moet worden bezuinigd. Met al deze ontwikkelingen vraagt de aanpak eerder een groter bestedingsvolume dan een structureel kleiner budget. Wij komen hier later op terug.

Programma Sportbegroting 2021-2024

Langs deze lijn willen we graag de volgende kanttekeningen plaatsen bij het lezen van de begroting.

- Allereerst willen we opmerken dat wij de programma-begroting niet erg transparant vinden. Het zal de gemiddelde burger veel moeite kosten deze goed te lezen, laat staan de onderlinge samenhang en gepresenteerde cijfers tussen beleidsvelden te herkennen. Met hulp van professionals zijn wij erin geslaagd om de tabellen te begrijpen, maar het verdient een aanbeveling om hier in de navolgende jaren meer aandacht aan te besteden.
- In [ons Sportmanifest 2018-2022](#) hebben wij de wens uitgesproken om de **bezettingsgraad van sportaccommodaties** in de stad te optimaliseren. Het verheugt ons te lezen dat in 2021 actief gewerkt wordt aan een betere en veelzijdige bezetting van de accommodaties. Betrek hierbij ook scholen, welzijnsorganisaties en organisaties in anders georganiseerde sporten.
- De aankondiging in het college-akkoord van een eenmalig € 12 mln. voor het verduurzamen van de Haagse sportaccommodaties zien wij helaas nog niet terug in actieve plannen. Met het oog op

de nieuwe verkiezingen in maart 2022, spreken wij de verwachting uit dat het college op korte termijn met concrete voorstellen komt.

- We beschouwen het als een positief signaal dat er toenemende aandacht is voor **sporten in de buitenruimte**. Naast urban sports (skateboarden, skaten, free-running) pleit de adviesraad voor goede voorzieningen voor wandelen, fietsen, skaten, bootcamp en joggen. Een creatieve en eigentijdse inrichting, met name in de gebieden waar verdichting plaatsvindt, leidt veelal tot een toename van bewegen en sporten. De Adviesraad voor Sport benadrukt - juist in een periode van (gedeeltelijke) lockdown - om te (laten) monitoren wat de ervaringen zijn met sporten in de openbare ruimte. Betrek bewoners en organisaties in gebieden waar de druk op de openbare ruimte groot is en vraag hen naar hun ervaringen. Met kleine ingrepen - routing, verlichting - kunnen grote effecten worden gerealiseerd. De kennis, die wordt opgedaan kan bijdragen aan het ontwikkelen van beleid voor sporten in de openbare ruimte.
- In het coalitieakkoord wordt grote waarde gehecht aan het bestaan en de **rol van sportverenigingen**. Terecht, want sportverenigingen bieden een veilige en prettige omgeving waar naast sporten ook ruimte is voor sociale contacten, interactie en plezier. Het is dan ook een goed teken dat de omvang van vitale sportverenigingen wederom is gestegen. Omwille van de inzet en het belang van het vitaliteitsonderzoek voor gemeentelijke ondersteuningsvormen, pleit onze raad voor het valideren van het vitaliteitsonderzoek. Het versterkt de waarde van het onderzoek als instrument.
- Het valt de Adviesraad voor Sport op dat er steeds meer een tweedeling bestaat tussen verenigingen in onze stad. Minder vitale verenigingen, die moeite hebben om een goed bestuur en organisatie op te zetten en te continueren, bedienen stadswijken waar veel behoefte is aan veilige en georganiseerd sport- en beweegaanbod. In dat kader zou de Adviesraad voor Sport graag zien dat deze verenigingen meer professionele en brede ondersteuning verkrijgen. Dit kan via samenwerkingsconstructies met organisaties uit het sociale domein of commerciële sportaanbieders, die via maatschappelijk verantwoord ondernemen, deze verenigingen kunnen ondersteunen bij het opzetten en onderhouden van hun bestuurlijke, sportieve én sociaal maatschappelijke activiteiten.
- Wij zijn content met de aangekondigde **sportnorm** om zo het aantal voorzieningen mee te laten groeien met de verdichtende stad. Wij hebben hoge verwachtingen van deze sportnorm. De Adviesraad voor Sport maakt zich serieus zorgen dat er in onze stad in het algemeen, maar in de Binckhorst in het bijzonder, onvoldoende voorzieningen worden gerealiseerd. Met 10.000 nieuwe woningen vol potentiële sporters erbij, is de enige noodzakelijke route zorgen voor voldoende sportvelden in de Binckhorst om te kunnen bewegen en sporten. Immers, de sportvoorzieningen in de naastgelegen gebieden Centrum, Laak en Voorburg kampen reeds met ruimtetekort en wachtlijsten bij verenigingen. Wij kijken dan ook reikhalzend uit naar de invoering van de sportnorm. Daarbij zou de Adviesraad voor Sport graag zien dat de gemeente meer de regie neemt over de planning en financiering van publieke (sport)voorzieningen in gebiedsontwikkelingen.
- In onze optiek gaat de aankondiging van een sportnorm hand-in-hand met een (nog op te richten) **sportaccommodatiefonds**. Dit fonds (met bijv. 1% van de Eneco-gelden) kan worden ingezet voor nieuwbouw en renovatie van de basisvoorzieningen. Dit is namelijk geen tijdelijk proces, maar een continue opgave. De ontwikkeltijd van een sportvoorziening is al snel 5 a 6 jaar. Dit betekent dat de stad – na ingebruikname van Sportcampus Zuiderpark – bijna 10 jaar stil heeft gestaan als het gaat om het realiseren van nieuwe sportaccommodaties. De aangekondigde dubbele sporthal is dan ook geen luxe, maar bittere noodzaak om de groei van de stad ook voor sport te kunnen bijbenen.
- Het is positief te vernemen dat het college extra middelen beschikbaar stelt om de aanpak via combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches te vergroten. Juist in het bereiken van inactieve doelgroepen zien wij het werk van deze professionals als een beproefde aanpak. Deze

investeringen verdienen zich op de langere termijn ruimschoots terug door positieve maatschappelijke effecten op het gebied van gezondheid en sociale cohesie.

- De Adviesraad voor Sport steunt een **sportaanbod dat aansluit bij de levensfase** van bewoners. Wij zijn content te vernemen dat er concrete plannen zijn om voor deze verschillende groepen het sportbeleid aan te passen en verschillende organisaties hierbij te betrekken. Om (nog) meer mensen in beweging te brengen presenteert de Adviesraad voor Sport begin november concrete suggesties om ongebonden en **anders georganiseerde sporten** meer te omarmen. De urgentie van dit advies wordt benadrukt door de mediaberichtgeving dat buurtsportvereniging 'De Mussen' vanwege de enorme vraag naar sportbeoefening, financieel dreigt om te vallen als gevolg van het ontbreken van financiële steun.
- Den Haag heeft inmiddels een herkenbaar topsportprofiel. De vestiging van het Centrum voor Topsport en Onderwijs Metropool Den Haag/Rotterdam/Dordrecht onderstreept dit. In onze optiek zou de vestiging van het CTO nóg meer een inspirerende en ondersteunende rol moeten krijgen in relatie tot de lokale topsport. In het Haags Sportmanifest 2018-2022¹ hebben wij aangedrongen op versterking van de sportverenigingen, die acteren op het hoogste niveau bij het begeleiden van hun talenten, om zo **het topsportklimaat ook voor Haagse talentvolle sporters** te verbeteren. Samen met de Haagse Hogeschool kan meer synergie bereikt worden door kennis en ervaringen uit onderzoek en het sportlab in te zetten ter ondersteuning van sporttalenten.
- Een ander aandachtspunt is de **Sportcampus Zuiderpark** in Den Haag Zuidwest. Wij vinden het een goede zaak om de samenwerking tussen de in de campus gevestigde organisaties te intensiveren. Door het gezamenlijk optrekken van het CTO Metropool, de buurtsportcoaches, de medische ondersteuning en het onderwijs kan de Sportcampus Zuiderpark een buurtfunctie vervullen en tot bruisend middelpunt van de Haagse sport ontwikkelen. Daartoe behoort in onze optiek ook de vestiging van één gezamenlijk sportloket, waar Haagse sport gerelateerde organisaties en sporters (valide én niet-valide) met hun vraag terecht kunnen en waar de vraag adequaat en op korte termijn wordt beantwoord.
- Wij zijn teleurgesteld over de keuze van ADO Den Haag om vooralsnog niet terug te keren naar het Zuiderpark. De Adviesraad voor Sport had dit graag anders gezien. Onze raad spreekt de wens uit dat over 2 jaren alle activiteiten van het eerste elftal, de jeugd en het ADO vrouwenvoetbal op één locatie samenkomen. Om die wens te ondersteunen komen wij begin volgend jaar met een advies gericht op het samenwerken van alle betrokken partners om te werken aan de realisatie van deze plannen, die zowel de club, de wijk Escamp als de Sportcampus een impuls kunnen geven.
- Den Haag draagt in 2022 de titel '**Europese sporthoofdstad**'. Onlangs hebben wij de nieuwe burgemeester op de hoogte gebracht van onze ideeën om invulling te geven aan deze titel. Door de positieve aandacht, de trots voor de stad en meer enthousiasme voor sport zou Den Haag de titel (bijvoorbeeld) kunnen inzetten als middel voor sportstimulering. De titel is een kans en ook voor Haagse instellingen is de titel interessant om zich hieraan te verbinden. Vooralsnog zijn er geen concrete plannen bekend hoe Den Haag deze titel wil vieren. Wij vinden het jammer te bemerken dat ons enthousiasme en het enthousiasme bij andere Haagse instellingen en sportclubs voor de kansen van deze titel, niet worden gedragen door het stadsbestuur.

Tot slot

Dit jaar is er één om snel te vergeten. De gevolgen van de corona-pandemie zijn nauwelijks te overzien. Uit onderzoek blijkt dat de effecten voor het sportgedrag en de sportbeleving niet hoopvol zijn. Steeds meer jeugd raakt neerslachtig, dreigt te stoppen met bewegen en zegt hun sportlidmaatschap op. Clubs dreigen leden te verliezen en verkeren in financieel zwaar weer. Een reden te meer om terug te komen op onze oproep voor een **noodfonds voor de sport**.

¹ Haags Sportmanifest 2018-2022, www.adviesraadvoorsport.nl/sportmanifest-2018-2022.html, mei 2017.

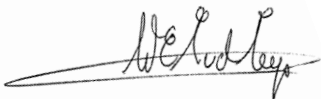
De Adviesraad voor Sport wil graag in gesprek met het college van B&W over de vorming van een lokaal noodfonds, waar zowel Amsterdam (€ 5,3 mln.) en Rotterdam (€ 10,0 mln.) al dit voorjaar mee instemden. Een noodzakelijk fonds dat erop toeziet, juist in een tijd met aandacht voor vitaliteit, saamhorigheid en weerstandsvermogen, de kracht van sport te koesteren en te waarderen.

Daarnaast wordt de sportbegroting ook nog eens geconfronteerd met een aanzienlijke bezuiniging, terwijl gezondheid, weerbaarheid en vitaliteit juist nu zo belangrijk zijn. De begroting mag in onze optiek niet voorbij gaan aan de intrinsieke waarde van sport. Naar mening van de Sportadviesraad zou meer waardering voor het bestaande sportieve kapitaal op zijn plaats zijn. De inzet, expertise en praktijkervaring van onze sportverenigingen, sportondernemers en scholen, die met hun “voeten in de modder staan”, zijn onmisbaar bij het bereiken van de sportieve én maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Wij beschouwen het dan ook als onze taak om uw aandacht te vragen voor het treffen van andere keuzes en de voorgestelde bezuinigingen op de sportbegroting om te buigen. Kiezen voor sport is kiezen om te investeren in de gezondheid, vitaliteit en weerbaarheid van onze Haagse bewoners.

Een kans zien wij in het college-akkoord ‘Samen stad maken’, waarin de ambitie is uitgesproken om te werken aan ‘ontschotting’ in het sociale domein. Wij juichen dat toe en hopen dat het college ook daadwerkelijk de eigen portefeuilles durft los te laten door de gemeenschappelijke belangen in het sociale domein te benoemen en hierin gezamenlijk op te trekken. Te meer omdat een gezamenlijk optrekken van programma’s en portefeuilles leidt tot meer dan de som der delen. Juist omdat sport meer is dan sport. Door het inzetten van middelen uit programma’s voor Welzijn, Jeugd en Integratie, maar ook uit Onderwijs, Buitenruimte, Zorg, Gezondheid en Economie worden er naast de sportieve doelstellingen ook bijdragen geleverd aan een betere gezondheid, actievere jeugd, integratie, aanpak van eenzaamheid, vitale ouderen, sociale binding én organisatiekracht.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad voor Sport,

Wendy van der Meijs
secretaris

John van den Berg
voorzitter